

El millor aliat asiàtic dels EUA canvia de bàndol

Fins i tot en un any ple de revessos, pocs s'ho haurien arribat a imaginar. Al juliol, la Xina va reaccionar amb fúria quan un tribunal internacional va donar la raó a les Filipines en el conflicte territorial del Mar Meridional de la Xina. La setmana passada el gegant asiàtic va rebre el volàtil president filipí Rodrigo Duterte amb tots els honors durant la seva visita d'Estat acompanyat de vora 400 empresaris. N'hi ha per fer-se'n creus: l'aliat més fort dels EUA al sud-est asiàtic sembla haver-se passat al bàndol xinès.

© The Economist

No es poden passar per alt les declaracions de les últimes setmanes del senyor Duterte, al poder des de juny. Va titllar de “fill de puta” Obama per haver criticat la seva polèmica guerra contra els traficants de drogues i consumidors (“disparar a matar”), que ja ha costat la vida a milers de persones, la majoria de les

quals eren innocents. També va demanar que s'acabés la col·laboració entre les forces navals d'ambdós països i va apel·lar pel final de l'assistència nord-americana a les selves del sud de Mindanao, on forces especials dels EUA donen suport a les tropes filipines de la regió que lluiten contra Abu Sayyaf, un grup terrorista molt violent relacionat amb Al-Qaida. Sense oblidar que Duterte també ha posat en dubte que els EUA facin honor al

tractat pel qual es comprometen a ajudar les Filipines si l'arxipèlag fos atacat.

No cal dir que això té repercussions terribles per a l'eix americà d'Àsia. Però potser els sentits enganyen? Els oficials dels EUA, des de l'almirall Harry Harris, comandant al Pacífic, cap avall, tots insisteixen a dir que tot va bé. Tant la col·laboració entre les forces navals com la cooperació a Mindanao continuen, i els Estats Units encara tenen cinc bases militars a l'illa. L'estreta relació amb els homòlegs filipins és tan forta com sempre, asseguren els americans. Els filipins, per la seva part, declaren que no hi ha hagut un canvi d'ordres del nou president.

Això no obstant, a Rodrigo Duterte sembla que li ha agafat una febre d'amor per la Xina. Just abans de la seva visita, va declarar a l'agència xinesa de notícies Xinhua que la generositat de la Xina envers els països pobres era irreprotxable. La Xina “mereix el respecte que té ara mateix... només la Xina ens pot ajudar”. El president filipí també es va esforçar molt a deixar ben clar que un dels seus avis era xinès. L'ambaixador xinès a Manila, encantat, comença a parlar de “núvols que es dissipen” i d'un sol naixent “il·luminant amb força el nou capítol de relacions bilaterals”.

Què trama Duterte? Cal tenir en compte que el desenvolupament i el creixement del país són la seva prioritat, una de les raons de la seva immensa popularitat en un país amb una plutocràcia molt arrelada que s'imposa sobre una massa de població pobra tant a les zones urbanes com a les zones rurals. Però el desenvolupament necessita capital, i les Filipines han quedat al marge de les mostres d'esplendidesa de la Xina sobre la resta de la regió. Les relacions entre ambdós països ja van passar per moments de tensió l'any 2012 quan la Xina va desallotjar la marina filipina de l'escull Scarborough, només a uns 200 km del mateix país, dins de la seva exclusiva zona econòmica, i a gairebé 900 km de la Xina. Els negocis filipins no ho han tingut gens fàcil a la Xina, mentre que les inversions xineses escassegen a les Filipines. El veredict del tribunal internacional sobre la disputa territorial només va servir per empitjorar les coses: la Xina va fins i tot prohibir el turisme xinès a les Filipines.

Les Filipines mai no havien tingut por del confrontament amb la Xina. Però el país n'ha pagat el preu. Ara, els dolços

RODRIGO DUTERTE. Sembla que li ha agafat una febre d'amor per la Xina. Va declarar que la generositat de la Xina envers els països pobres era irreprovable.

que la Xina els ha posat a la boca semblen irresistibles. El president Duterte vol molta infraestructura, especialment vies de tren. I la Xina ofereix crèdit a baix preu. Duterte vol que el seu país exporti més. La Xina està oferint reobrir els seus mercats a la fruita d'origen filipí. Rodrigo Duterte també vol ajuda en la seva guerra contra les drogues. Un empresari xinès està construint un gran centre de rehabilitació. I també vol que els pescadors filipins puguin tornar als seus punts de pesca tradicionals al voltant de l'escull Scarborough. La Xina ja ha anunciat als oficials filipins que està disposada a renegociar.

Potser els EUA, amb el seu suport incondicional a les Filipines, haurien d'haver tingut en compte el preu de l'oposició d'aquest país al gegant asiàtic en el conflicte del Mar Meridional de la Xina. Potser tampoc no haurien d'haver donat per feta la fe cega de tots els líders filipins en Amèrica.

Tot i que els filipins siguin proamericans en la seva gran majoria, també són patriòtics. Durant el domini colonial americà a l'illa es van produir un nombre important d'atrocitats, especialment a Mindanao. Un general americà va reflexionar sobre "la possible necessitat de matar la meitat dels filipins perquè l'altra meitat pugui tenir un millor nivell de vida". El mateix Duterte diu haver patit l'abús d'un capellà americà quan era petit. Les elits que ell assegura que vol enderrocar van accedir al poder durant el domini dels EUA. I plantar cara en nom dels menys afavorits és part del seu tarannà. A més, la insistència del secretari d'Afers Exteriors, Perfecto Yasay, en el fet que els filipins no seran els "germans petits morenos d'Estats Units" també ha calat força en la societat.

Però no sols els americans lamenten l'ímpetu del tomb del president Duterte vers la Xina. Molts filipins, incloent-hi alts funcionaris, mostren signes de preocupació greu. Jay Batongbacal, de la Universitat de Filipines, tem que Duterte "no estigui tirant per la borda tots els

avantatges pràctics que té una aliança amb els EUA"; sense saber quins beneficis, en termes de sobirania al Mar Meridional de la Xina, obtindrà a canvi.

A l'espera

Es tracta d'una actitud irresponsable, però no necessàriament duradora. Ara mateix, a la Xina li interessa tenir a les Filipines de la seva part. I aquesta és la raó per la qual encara no ha intentat construir instal·lacions militars a Scarborough com ja n'ha construït en altres esculls del Mar Meridional de la Xina i que molts analistes europeus van pensar que eren imminents.

Però la Xina haurà d'oferir més que drets de pesca per arribar a un acord ac-

ceptable per als filipins. Fins i tot el fervent adulator del gegant asiàtic, Rodrigo Duterte, ja ha parlat de pujar en una moto d'aigua per defensar els interessos del seu país en persona si fos necessari. Així que la idea xinesa d'oferir un "paquet solució" en el qual la sobirania de la Xina al Mar Meridional sigui reconeguda a canvi de retornar els drets de pesca als filipins, dels quals ja havien gaudit durant molt de temps de totes maneres, representaria un insult per a les Filipines. En resum, a Amèrica li toca ser pacient. És possible que les Filipines tornin al seu bàndol, i si això passa, ambdues parts faran que tot continua com si res. •

Traducció d'Helena Martínez

ANNA GUAL
El tubercle

Poesia 3i4
XXXVI Premi de Poesia Senyoriu d'Aussis March

El tubercle
Anna Gual

NOVETATS 3i4
Edicions Tres i Quatre / València

Pots seguir-nos a
Facebook i Twitter

Visita la nostra botiga virtual
en www.tresiquatre.com